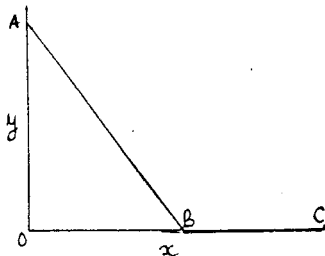

Feladatmegoldók rovata

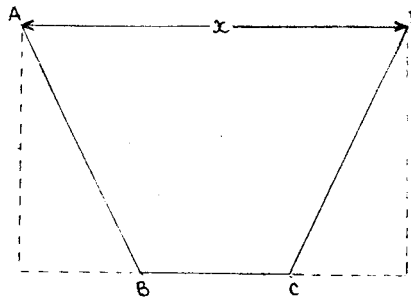
Fizika

F.L. 176. a) Az A pontból (1. ábra) v_A kezdősebességgel induló test mekkora sebességgel ér a C pontba? Ismertek az $OA=y$ és $OC=x$ távolságok, valamint az egész útvonal menti súrlódási együttható.

b) A test kezdősebesség nélkül indul az A pontból és súrlódás nélkül mozog. Határozzuk meg a lejtő ABO szögét úgy, hogy a C pont eléréséhez minimális idő legyen szükséges.

1. ábra

2. ábra

c) Az $ABCD$ egyenlőszárú trapéz (2. ábra) az útvonala annak az A pontból induló, súrlódás nélkül mozgó testnek, amely a lehető legrövidebb idő alatt ér a D pontba. Az $AD=x$ távolság függvényében határozzuk meg a B és C pontok helyzetét, valamint a minimális t_{ABCD} időtartamot.

F.L. 177. Egy ideális gáz állapotváltozásának egyenlete:

$$\frac{V}{V_0} + \frac{P}{P_0} = 1$$

ahol V_0 és P_0 adott értékek. Határozzuk meg az állapotváltozásnak azt a részét, ahol a hőkapacitás negatív.

F.L. 178. Végtelen kiterjedésű köbös rács szomszédos csomópontjait azonos R értékű ellenállások kapcsolnak össze. Határozzuk meg az eredő ellenállást két szomszédos csomópont között.

F.L. 179. A D átmérőjű íriszrekesszel határolt, f gyújtótávolságú fényképezőobjektív p távolságra elhelyezkedő tárgy fényképezésére van beállítva. A fénykép akkor jó minőségű, ha a tárgypontnak a filmen egy legfeljebb d átmérőjű szóródási kör felel meg.

a) Határozzuk meg a legkisebb (p_m) és legnagyobb (p_M) távolságokat, amelyek között elhelyezkedő tárgyról készült fénykép jó minőségű. A számértékek: $f=50\text{mm}$, $p=5\text{m}$, $D=f/8$ és $d=60\mu\text{m}$.

b) Mekkora kell legyen a legkisebb f/D arány és a p beállítási távolság, ha azt akarjuk, hogy $p_m=5\text{m}$ és $p_M=\infty$ legyen?

(Az F.L. 176-179 feladatok szerzője Lázár József)

F.L. 180. C kapacitású síkkondenzátor fegyverzetei közti teret ϵ_r relatív permittivitású szigetelő lemez tölti ki. A kondenzátort U_0 feszültségű tápforrásról töltjük fel,

majd lekapcsoljuk a tápforrást. Mekkora mechanikai munkát kell végeznünk, ha a szigetelő lemezt egyenletes sebességgel félig ki akarjuk húzni a fegyverzetek közül.

F.L. 181. C kapacitású síkkondenzátor fegyverzetei közti teret ϵ_r relatív permittivitású szigetelő lemezt tölti ki. A kondenzátort U_0 feszültségű tápforrásra kapcsoljuk. Mekkora mechanikai munkát kell végeznünk, ha a szigetelő lemezt félig ki akarjuk húzni a fegyverzetek közül.

(Az F.L. 180-181 feladatok szerzője *Karácsony János*)

Kémia

K.G. 184. Egy 28,9 g tömegű fémtárgyat mérőhengerbe helyeztek, amelyben 25 cm³ víz volt. A víz szintje 30,2 cm³-ig emelkedett a tárgy behelyezésekor. Határozd meg a fém sűrűségét! (5,56 g/cm³)

K.G. 185. 5 g gyémánt vagy 5 g kvarc kristály tartalmaz-e több atomot?

K.G. 186. Mekkora a térfogata 1 kg szobahőmérsékletű levegőnek, ha a sűrűsége 1,29 g/L?

K.G. 187. A hemoglobín molekula, amely a vér piros színét adja, szállítja a vérben az oxigént, négy vasatomot tartalmaz. Meghatározták, hogy a hemoglobín 0,333% vasat tartalmaz. Határozd meg a hemoglobín molekulatömegét! (67267)

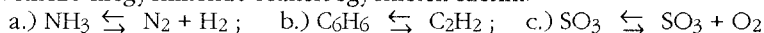
K.G. 188. Két fémtárgyat a következőképpen jellemezhetünk: az egyik 2 cm élű kockaalakú és 39 g a tömege. A másik 1,38 cm sugarú gömb és tömege 54 g. Lehetséges-e, hogy a két tárgyat ugyanabból a fémről készítették, vagy nem?

K.L. 264. Egy gáztartályban CO és H₂O echimolekuláris elegyét 300°C hőmérsékletre hevítették. A CO + H₂O → CO₂ + H₂ változás során a CO hány %-a alakult át, ha a reakcióelegyet elemezve, annak 40 tf %-a hidrogén volt. (80%)

K.L. 265. Azonos térfogatú és hőmérsékletű tartályokban egyforma (1 kg) tömegű H₂, CO₂, SO₂ található. Mekkora a palackokban a gáznyomás, ha a CO₂-os palackban 4,5 atmoszférát mértek? (99 atm, 3,1 atm.)

K.L. 266. Hány gramm CO₂-t kell keverni 5,1 dm³ normálállapotú, N₂-hez ahhoz, hogy a gázelegy 20 tf % CO₂-t tartalmazzon? (2 g)

K.L. 267. Adott körülmények között a NH₃, C₆H₆ és SO₃ molekulák bomlanak a következő kiegyenlített reakcióegyenletek szerint:

Tudva, hogy a reakcióterben a bomló molekulák száma az összes molekulák számának felével egyenlő, állapítsd meg mindhárom esetben a bomlás mértékét %-ban. (a. 33; b. 25; c. 40%)

K.L. 268. Az askorbinsav molekula tömege 176 at. Elemi analízisekor 40,91% szenet, 4,54% hidrogént és 54,54% oxigént találtak benne. Határozd meg a molekulaképletét ennek az élő szervezet számára szükséges anyagnak, amelyet C-vitaminnak hívnak, s először Szent-Györgyi Albert különítette el mellékveséből 1928-ban, majd 1931-ben nagy mennyiségben előállította zöldpaprikából. (C₆H₈O₆)

K.L. 269. A novokainnak, melyet helyi érzéstelenítő szerként használnak, a relatív molekulatömege 236. Mi lehet a molekulaképlete, ha elemi analízisekor 8,47% hidrogént, 11,86% nitrogént, 66,10% szenet és 13,56% oxigént találtak benne. (C₁₃H₂₀N₂O₂)

Írd fel a szerkezeti képletét, ha a neve: 4-amino-benzolsav-2-dietilamino-etilészter.

K.L. 270. Olyan körülmények között, amelyeknél 1 dm³ oxigén tömege 1,30 g, 1 dm³ szénhidrogén tömege 2,36 g. Mekkora a szénhidrogén relatív molekulatömege? (58)

K.L. 271. 1 g szénhidrogént oxigénfeleslegben égetve 3,03 g CO₂-t és 1,55 g vizet kaptak. Határozd meg a szénhidrogén molekulaképletét, tudva, hogy molekulatömege 58! (C₄H₁₀)

K.L. 272. Egy alkin mennyiségi vegyi elemzésénél az égetéskor keletkező vízgőz és széndioxid térfogatainak aránya 7/8. A molekulában nem tudtak kimutatni másodrendű szenet. Írd fel a molekula- és szerkezeti képletét az alkinnek, s határozd